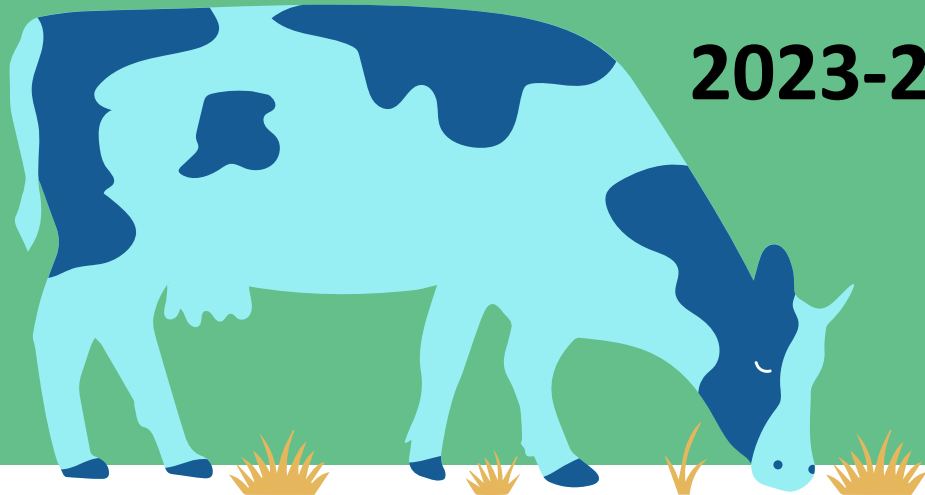

Ei-tuotannollinen investointi, kosteikon perustamiseen

Kosteikkojen hoitosopimus

2023-2027

Vesienhallinnan koulutus neuvojille 20.3.2024
Essi Kiili, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

Ei-tuotannolliset investoinnit, kosteikot

Yleistä 1/2

- Korvausta kosteikkoinvestoinneista voidaan myöntää viljelijälle, rekisteröidylle yhdistykselle sekä vesilain 12 luvussa tarkoitettulle vesioikeudelliselle yhteisölle.
- Hakijalla täytyy olla Y-tunnus

Ei-tuotannolliset investoinnit, kosteikot

Yleistä 2/2

- Kosteikkoinvestoinnin vähimmäispinta-ala 0,30 ha.
- Kohteen täytyy olla hakijan hallinnassa koko investointihankkeen toteuttamisen ajan.
- Korvauksen edellytyksenä on, että kohteesta tehdään investoinnin valmistuttua ympäristösopimus (kesto 5 v.).

Ei-tuotannolliset investoinnit

Investointikorvausta voidaan myöntää:

- Kosteikkojen ja pienten kosteikkojen ketjujen
- Kaksitasouomien
- Kosteikkomaisien tulva-alueiden ja tulvatasanteiden perustamiseen
- Sekä uomien luonnontilan parantamiseen
- Investointikorvausta voidaan myöntää myös viljelyksessä olevien turvepeltojen muuttamiseen kosteikoksi, tai suon kaltaiseksi alueeksi.
 - Muokkauserroksen orgaanisen aineksen pitoisuus on vähintään 40%

Ei-tuotannolliset investoinnit säädöksissä 1/3, Pinta-alavaatimukset

- Kosteikon tai tulva-alueen yläpuolisella valuma-alueella on oltava peltoa yli 10%.
- Kosteikon pinta-ala, tulva-alueet mukaan lukien, on oltava vähintään 1 % yläpuolisen valuma-alueen pinta-alasta. Jos yläpuolisella valuma-alueella on jo kosteikko, tai sinne perustetaan sellainen samaan aikaan, saa sen laskea mukaan valuma-alueen pinta-alaan.
- Kosteikon kokonaisalaan lasketaan vesi- ja tulva-alueiden lisäksi penkereet ja hoidon kannalta tarpeelliset reuna-alueet.

Ei-tuotannolliset investoinnit säädöksissä 2/3, Pinta-ala poikkeukset

- Maatalousluonnon monimuotoisuutta edistävän kosteikon, kaksitasouoman, tulvatasanteen, turvepellolle ilmastonmuutoksen torjumiseksi perustettavan kosteikon tai uoman, jonka luonnontilaa parannetaan, yläpuolisella valuma-alueella peltoa voi olla alle 10 %.

Poikkeukset vesiensuojelua edistävän kosteikkohankkeen pinta-alavaatimuksesta:

- Kosteikon pinta-ala (1%) ja peltojen pinta-ala osuus (10%) voi olla pienempi, jos:
 - Kohteessa on paikallinen voimakas maatalouden kuormitus
 - Kohde sisältyy suojavyöhykettä, luonnon monimuotoisuutta tai kosteikkoa koskevaan yleissuunnitelmaan
 - Kohde ELY-keskuksen arvion mukaan edistää tehokkaasti maatalouden vesiensuojelua, ilmastonmuutoksen torjuntaa tai luonnon monimuotoisuutta

Ei-tuotannolliset investoinnit säädöksissä 3/3

Korvausta ei myönnetä investointihankkeeseen, jos pääasiallisena tarkoituksena on:

- Käsitellä muualta kuin peltoalueelta tulevaa vesistökuormitusta
- Rakentaa kasteluallas, muodostaa järvi tai lampi
- Toteuttaa maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) mukainen yhteinen ojitusinvestointi

Ei-tuotannolliset investoinnit, Perustaminen 1/2

- Kosteikko on perustettava luontaisesti sopivaan paikkaan pellolle, pellon reuna-alueelle, metsä- tai joutomaalle.
- Kosteikko on perustettava patoamalla, jos se on mahdollista. Siitä ei saa aiheutua olennaista haittaa kosteikkoalueen ulkopuolella viljeltävien peltojen kuivatukselle. Alapuolisen alueen veden riittävyydelle, eikä muulle maankäytölle.
- Kosteikko on perustettava niin, että se pidättää mahdollisimman tehokkaasti valuma-alueelta tulevaa kiintoaine- ja ravinnekuormitusta sekä luo monipuolisia elinympäristöjä.

Ei-tuotannolliset investoinnit, Perustaminen 2/2

- Kiintoainesta laskeuttava vesialue on voitava tyhjentää sinne kertyneestä lietteestä.
- Hoidon kannalta tarpeelliset alueet; kosteikon rannat ja uoma saadaan suojata eroosiolta ja sortumilta nurmettamalla, kiveämällä tai istutuksin.
- Turvepeltoa koskevassa kosteikkohankkeessa kohteen vesitaloutta on muutettava siten, että pohjaveden pinta nousee pysyvästi tasolle, joka tehokkaasti ehkäisee turpeen hajoamista.
- Kosteikkohankkeeseen voidaan yhdistää myös fosforin saostus erilaisilla kemiallisilla aineilla.

Ei-tuotannolliset investoinnit, Suunnitelma 1/3

Investointihankkeesta on laadittava asianmukainen suunnitelma, joka tukee hankkeen päätavoitteena olevaa:

- Vesiensuojelua
- Luonnon monimuotoisuuden edistämistä
- Ilmastonmuutoksen hillintää

Ei-tuotannolliset investoinnit, Suunnitelma 2/3

Suunnitelmassa on oltava seuraavat tiedot:

- Hankkeen pinta-ala, yleiskuvaus ja tavoitteet
- Hankkeen yksilöity toteutustapa ja -aika
- Toteuttamiseen osallistuvat tahot, toteutus- ja rahoitusvastuut sekä mahdolliset sopimusjärjestelyt
- Kustannusarvio kustannuserittelyineen ja rahoitussuunnitelma
- Hankkeen sijaintikartta ja hankealueen kartta
- Selvitys alueen omistussuhteista ja maanomistajien luvat sekä muut mahdolliset hankkeen edellyttämät luvat
- Hankkeen toteuttamista varten vaadittavat viranomaisluvut
- Yleispiirteinen selvitys perustamisen jälkeisistä hoitotoimenpiteistä

Ei-tuotannolliset investoinnit, Suunnitelma 3/3

Suunnitelmassa tulee lisäksi olla selvitys:

- 4 §:ssä tarkoitetusta peltojen osuudesta valuma-alueesta
- 5 §:ssä tarkoitetusta kosteikon pinta-alan suhteesta yläpuolisen valuma-alueen pinta-alaan
- Kosteikon perustamistoimenpiteistä
- Kosteikkoalueen vesien johtamisesta ja patoamisesta
- Kosteikkoalueen penkereistä, syvänteistä, niemekkeistä, saarekkeista ja kasvillisuusvyöhykkeistä
- Lietteen tyhjentämisestä kosteikosta
- Mahdollisesta fosforin saostukseen käytettävästä aineesta ja menetelmästä
- Kosteikon mitoituksesta
- Hankkeen vaikutuksista investointialueen ulkopuolella viljeltävien peltojen kuivatustilanteeseen tai muuhun maankäyttöön
- Turvepellon turpeen arvioidusta keskimääräisestä paksuudesta ja selvitys siitä, mihin arvio perustuu

Korvattavat kustannukset tarpeellisista kohtuullisista kustannuksista

- Pintamaan ja kasvillisuuden poistamisesta kosteikkoalueella
- Poistetun maa-aineksen loppusijoittamisesta
- Patojen, pohjakynnysten, penkereiden ja muiden välttämättömien rakenteiden rakentamisesta
- Kosteikon pohjan, luiskien ja reuna-alueiden muotoilusta
- Kosteikon reuna-alueiden ja tulvatasanteiden kylvämisestä sekä kasvillisuuden istuttamisesta

Hyväksyttävät enimmäiskustannukset

Traktori työ kuljettajineen	60 €/h
Ihmistyö	Tuntipalkka ilman sivukuluja: suorittava työ 17 €/h, työn johto 25 €/h
Traktorikaivurin tai kevyen maansiirtokoneen työveloitus	58 €/h
Maa-aineksen kuormaus, ajo ja levitys	60 €/h
Telakaivurin työveloitus	71 €/h
Kaivuu ja maansiirto voidaan vaihtoehtoisesti arvioida massojen määrän perusteella käyttäen kustannuksena	1–4 €/m ³

Vastikkeetta investointihankkeen hyväksi tehtävä työ voidaan hyväksyä korvattavaksi kustannukseksi.

Hyväksyttävät kustannukset

- Kustannuksina voidaan lisäksi ottaa huomioon sopimusalueelle istutettujen pensas- ja puuryhmien tai monivuotisen vesikasvillisuuden istutus- ja istutuskustannukset.
- Kustannuksina voidaan lisäksi ottaa huomioon tarpeelliset materiaalikustannukset kuten kiviaines, sora, suodatinkankaat ja muut patomateriaalit sekä tarvittavat koneiden siirrot.

Korvauksen ulkopuolelle jäävät kustannukset

- Investointihankkeen kohteena olevan alueen vuokraamisesta aiheutuvista kustannuksista
- Arvonlisäverosta, joka ei jää hakijan lopulliseksi menoksi
- Koneiden tai laitteiden hankinnasta
- Hakijan suorittaman kuljetuksen kustannuksista
- Kustannuksista, jotka ovat syntyneet ennen investointihankkeen aloittamista
- Investointihankkeen toteuttamiseen vaadittavan viranomaisen luvan hakemisesta aiheutuvista kustannuksista
- Investointihankkeen suunnitelmasta, joka on laadittu eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 10 §:ssä tarkoitetun neuvonnan perusteella
- Investointihankkeeseen liittyvistä suunnittelukustannuksista

Ei-tuotannolliset investoinnit, Tuki

- Yli 0,5 ha:n kosteikoissa korvaus 12 000 €/ha
- 0,3-0,5 ha:n kosteikoissa tuki 4 100 € per kohde
- Investointikorvausta uoman luonnontilan parantamisesta ja kaksitasouomista maksetaan hyväksytyjen toteutuneiden kustannusten mukaan enintään 21 euroa metriltä.
- Korvaus maksetaan erissä toteutuneiden kulujen mukaisesti erillisen hakemuksen perusteella.

Ei-tuotannolliset investoinnit, Haku ja toteuttamisaika 1/2

- Haku Hyrrä-palvelussa
- Hakemuksen liitteeksi:
 - Suunnitelma
 - Yhdistykset ja yhteisöt toimittavat lisäksi: jäljennös kokouspöytäkirjasta, jossa sopimuksen hakemisesta on päätetty sekä selvityksen nimenkirjoitusoikeudesta

Ely-keskus valitsee rahoitettavat hankkeet valintakriteereiden perusteella.

Ei-tuotannolliset investoinnit, Haku ja toteuttamisaika 2/2

- Investointihanketta ei saa aloittaa ennen kuin ELY-keskuksen rahoituspäätös on tehty.
- Hanke on toteutettava kahden vuoden kuluessa siitä, kun päätös korvauksen myöntämisestä on tehty. Erityisestä syystä voidaan myöntää enintään kaksi vuotta lisäaikaa.
- Kosteikkohankkeen aikana tehdyistä toimenpiteistä on pidettävä kirjaa.

Kosteikon hoitosopimus 2023-2027

Kosteikkojen hoitosopimukset, Yleistä 1/2

- Sopimuksen hakija voi olla viljelijä, rekisteröitynyt yhdistys tai vesilain 12 luvussa tarkoitettu vesioikeudellinen yhteisö
- Haku Vipu-palvelussa peltotukihaun yhteydessä
- Sopimukset ovat viisi vuotisia
- Sopimuskausi ja -vuosi alkavat 1.5. ja päättyvät 30.4.

Kosteikkojen hoitosopimukset, Yleistä 2/2

- Ympäristösopimukseen haettavan alan on oltava vähintään 0,30 ha
 - Pienin yksittäinen peruslohko vähintään 0,05 hehtaaria
- Sopimusalueen on oltava hakijan hallinnassa koko sopimuskauden
- Kosteikon hoitosopimuksesta maksetaan 500 €/ha/v
- Lohkolta poistetaan korvauskelpoisuus hakuvuonna, jos perustetaan pellolle (lohko ei enää maatalousmaata)

Kosteikkojen hoitosopimukset, Sopimukseen soveltuva ala 1/2

Sopimus voidaan tehdä:

- Kosteikkoalueen hoidosta
- Pienten kosteikkojen hoidosta
- Luonnonmukaistetun uoman hoidosta
- Kaksitasouoman hoidosta
- Tulvatasanteen hoidosta ja niiden hoidon kannalta riittävästä reuna-alueesta
- Tulva-alueen hoidosta
- Tulvapellostä ja niiden hoidon kannalta riittävästä reuna-alueesta.
- Tulvapeltoalueiden hoidosta
- Pohjapatojen hoidosta
- Entiselle turvepellolle, suon kaltaiseksi alueeksi muutetusta alueesta, jos se on perustettu Eitutotannollisen investoinnin korvauksella

Kosteikkojen hoitosopimukset, Sopimukseen soveltuva ala 2/2

Kosteikon hoitosopimukseen haetun alan hoidon on:

- Edistettävä maatalouden aiheuttaman vesistökuormituksen vähentämistä
- Hillittävä ilmastonmuutosta kosteikoksi muutetulla turvepellolla
- Parantaa luonnoiltaan yksipuolisen maatalousalueen elinympäristöjen monimuotoisuutta
- Edistää riista-, kala- ja raputaloutta

Kosteikon hoidon päätavoite tulee ilmetä hoitosuunnitelmasta.

Kosteikkojen hoitosopimukset, Hoitosuunnitelma

Sopimushakemuksen liitteenä on toimitettava sopimusalueen hoitosuunnitelma, josta ilmenee mm:

- Kosteikon hoidon päätavoite ja selostus, miten suunnitellut toimenpiteet kohteen sijainnin, laajuuden ja laadun mukaan edistävät koko sopimuksen tavoitteiden saavuttamista.
- Alueella tehtävät vuosittaiset hoitotoimenpiteet peruslohkoittain sekä toimenpiteiden aikataulu.
- Selvitys kaksinkertaisesta rahoituksesta.

Sopimus perustuu ELY-keskuksen hyväksymään hoitosuunnitelmaan, jota tuenhakija sitoutuu toteuttamaan koko sopimuskauden ajan.

Kosteikon hoitosuunnitelmaan voi hakea Neuvo 2030-järjestelmän rahoitusta.

Kosteikkojen hoitosopimukset, Hoitotoimenpiteet

- Hoitotoimenpiteitä on tehtävä vuosittain
- Tehdyistä hoitotoimenpiteistä on pidettävä hoitopäiväkirjaa

Hoitotoimenpiteitä voivat olla mm:

- Kasvillisuuden niitto, niittojäte korjattava pois
- Lietteiden poisto tarvittaessa
- Vedenpinnan säätely
- Patojen ja uomien hoitotoimet

Sopimusalueita saa laiduntaa, kunhan siitä ei aiheudu haittaa luonnon monimuotoisuudelle tai vesiensuojelulle.

Kosteikkojen hoitosopimukset, Sopimuksen hakeminen

- Lohkon maankäyttölaji: Muu alue
- Ilmoitettava kasvi: Ympäristösopimusala kosteikko

Haettaessa sopimusta on hakemuksen liitteenä toimitettava:

- Hoitosuunnitelma
- Rakennepiirustus
- Vuokralohkojen osalta jäljennökset vuokrasopimuksista
- Jos tuenhakijana yhdistys, toimitettava jäljennös kokouspöytäkirjasta, jossa päätetty sopimuksen hakemisesta

Sopimukseen haetuille peruslohkoille tehdään ELY-keskuksen toimesta hallinnollinen tarkastuskäynti. Tarkastuskäynti tehdään viimeistään sopimuksen toisen kasvukauden aikana.

Kiitos!

